

- пошук оптимальних моделей розподілу часу навчання в закладах освіти та на робочому місці з урахуванням особливостей роботи в різних галузях;
- пошук закладами освіти роботодавців, які зацікавлені вкладати кошти в підготовку студентів по дуальній формі навчання.

Дуальна система має переваги в порівнянні з традиційною формою навчання у ВНЗ, тому її популярність постійно зростає. Так як вона покликана налагодити ефективну співпрацю навчальних закладів з ринком праці і створити реальні можливості для здійснення впливу фахівцями ринку на утримання освітніх навчальних програм.

ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У СИСТЕМУ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

Вальтер Г.А., к.б.н., доц.,

Харківський національний автомобільно-дорожній університет, Харків

З розвитком інформаційних та комунікаційних технологій, збільшенням кількості інформації ринок праці формує вимоги до фахівців будь якої галузі економіки щодо вільного володіння інформаційними ресурсами, уміння швидко та якісно здійснювати пошук та оброблення інформації, забезпечувати свій професійний розвиток. Саме цьому у всьому світі зростає попит на дистанційну освіту.

Як зазначено у [1], дистанційна освіта являє собою тип навчання, що проводиться із застосуванням технологій, що забезпечують взаємодію викладача і студента, незважаючи на відмінності у середовищі і строках. Згідно з [1] прообраз дистанційного навчання був закладений Ісаком Питманом у 1840 році, який створив курси стенографічного письма за перепискою. Перші освітні програми з дистанційного навчання були створені у США та Японії вже у 1900 році, а з 1926 року у США заснована Комісія з акредитації дистанційної освіти DEAC, метою якої є контроль за якістю освіти та дотриманням етичних норм у дистанційній освіті [1]. Сьогодні за дистанційною формою отримують освіту мільйони студентів у всьому світі.

Дистанційне навчання забезпечує:

- право будь якого громадянина на навчання та самоосвіту;
- швидкий доступ до інформації;
- динамічну взаємодію між викладачем та студентом;
- територіальну незалежність від місця надання освітніх послуг;
- гнучкість та постійний розвиток освітніх програм, можливість швидкого удосконалення курсів, залучення до викладання курсу провідних фахівців галузі;

· формування мотивації до навчання подовж життя та соціальних навичок: відповідального та свідомого ставлення до освіти, керування власним часом.

Опитування, що були проведені, доводять, що 90 % студентів Британського університету, які отримують освіту за дистанційною формою навчання, оцінюють результати навчання позитивно [2].

Але у [3] відмічається, що поряд з незаперечними перевагами, дистанційна освіта має технічні, освітні та організаційні проблеми. Тому найважливішим завданням розробників дистанційних курсів є подолання недоліків і проблем, з якими стикаються викладачі і студенти у процесі навчання. За результатами аналізу зарубіжного досвіду провадження дистанційного навчання авторами [3] визначено такі недоліки та проблеми:

- компетентність викладачів та студентів у застосуванні дистанційних курсів;
- узгодження програм навчання за різними дисциплінами;
- регіональні відмінності;
- технічні проблеми та проблеми комунікації.

З аналогічними проблемами стикається будь який ЗВО, впроваджуючи дистанційну форму навчання.

Компетентність викладачів та студентів у застосуванні дистанційних курсів. Студенти та викладач повинні мати певний рівень комп'ютерних знань щодо застосування пошукових систем, роботи з платформами дистанційного навчання (наприклад, Moodle, Google тощо). Якісна взаємодія викладач – студент, студент – студент можлива за умови вільного володіння усіма учасниками освітнього процесу такими інструментами електронного зв'язку як відео- та аудіо- конференція, соціальні мережі, форуми. Недостатній досвід застосування комунікаційних технологій викладачами та студентами стримують розвиток он-лайн курсу, зменшують його динамічність.

Потребують узгодження програми навчання за різними дисциплінами у межах освітньої програми.

Серед важливих проблем впровадження дистанційної форми навчання слід відзначити технічні проблеми та проблеми комунікації. Так, відсутність доступу до дистанційного курсу з технічних або регіональних причин обмежує право студента на спілкування з викладачем та його участь у курсі. Ця проблема є найбільш гострою для сільських районів, де доступ до мережі Інтернет обмежений. Неможливість одночасної присутності студентів із застосуванням телекомунікаційних технологій істотно знижує ефективність дистанційного курсу.

Для системи вищої освіти України, де дистанційне навчання тільки набирає обертів, впровадження дистанційного навчання стикається із специфічними проблемами, на подолання яких спрямовані зусилля закладів вищої освіти.

В першу чергу, характерною є проблема, що пов'язана із відповідальністю студентів за освоєння дистанційного курсу. Безсумнівно, он-лайн навчання надає студентам змогу самим планувати навчальний процес, формувати графік

освоєння дисципліни, але потребує великої організованості, відповідальності та усвідомлення своєї ролі у навчальному процесі.

Як зазначено у [4] серед проблем, що стримують впровадження дистанційної форми освіти в Україні, є також надзвичайна професійна завантаженість викладачів та необхідність значних інвестицій на початковому етапі організації роботи системи дистанційного навчання.

Важливою складовою набуття компетентностей як результату навчання за будь якою освітньою програмою є набуття практичних навичок для подальшої професійної діяльності. Це потребує створення «віртуальних» лабораторій, вільного доступу студентів до ліцензійного програмного забезпечення, що застосовується під час навчання, розроблення курсів, які поєднують як он-лайн навчання, так й традиційні (очні) практичні заняття і лабораторні роботи. Моделям змішаного навчання приділяється багато уваги [4-6]. Це підкреслює необхідність гнучкого підходу до впровадження он-лайн навчання, врахування специфіки освітніх програм, розроблення моделей, які задовольняють цілям вищої освіти та забезпечують набуття студентом компетентностей, що передбачені відповідною освітньою програмою.

Усвідомлення проблем впровадження дистанційної освіти, пошук шляхів їх вирішення, вивчення та удосконалення системи дистанційного навчання – це неминучий та постійний процес, що спрямований на покращення всього освітнього процесу.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Mayra Martins Santana de Oliveira, Antonio Sergio Torres Penedo, Vinicius Silva Pereira. Distance education: advantages and disadvantages of the point of view of education and society. 2018. Dialogia. № 299. [Online]. URL: <https://periodicos.uninove.br/dialogia/article/view/7661>.

2. David Evans, Terrence Shortall. Students' views on the advantages and disadvantages of Open Distance Learning versus traditional On-Campus Learning in a Master's degree course for language teachers in a British university. J Nurs Studies NCNJ. 2011. Vol. 10. № 1. P. 21-29.

3. Marjana Pardanjac, Dragica Radosav, Snežana Jokic. Advantages and Disadvantages of Distance Learning MSC. [Online]. URL: https://www.academia.edu/40409329/Advantages_and_Disadvantages_jf_Distance_Learning

4. Прибилова В.М. Проблеми та переваги дистанційного навчання у вищих навчальних закладах України. Проблеми сучасної освіти. 2013. № 4. С. 27-36

5. Лісецький К.А. Модель змішаного навчання у системі вищої освіти. [Online]. URL: http://www.kamts1.kpi.ua/sites/default/files/files/lisetskyi_model.pdf

6. Муращенко Т.В. Змішане та дистанційне навчання як спосіб доступу до якісної освіти. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. 2017. № 3. С. 283-286